

Zadnji dan smo svoje devetdnevno delo predstavili z razstavo. Razstavljene so bile fotografije, posnete v času tabora, preslikave starih fotografij, predmeti, zbrani na terenu (zelišča, orodje, laneno platno, prevleke za blazine, slike in celo stari prapor gasilskega društva), in kratki opisi dela posameznih skupin. Ogledati si je bilo mogoče desetminutni video o lanskem taboru in letošnje intervjuje s Šentrupertčani. S postavitvijo razstave smo se domačinom želeli zahvaliti za sodelovanje in jim predstaviti svoje delo, saj je bilo o rezultatih raziskovanja še prezgodaj govoriti.

Letos sva se tabora v Šentrupertu udeležili že drugič. Razlog temu je bil izredno zanimiv teren za raziskovalno delo in odprtost ter pripravljenost domačinov za sodelovanje.

Rezultati našega letošnjega in lanskoletnega dela bodo objavljeni v dvojni številki zbornika, ki bo izšel konec leta 1993.

Maruška Markovčič
Damjana Žbontar

MLADINSKA RAZISKOVALNA DELAVNICA V ROŽU NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM

Zveza prijateljev mladine Slovenije, Ljubljana center in Slovenska prosvetna zveza iz Celovcu sta letos julija organizirali petdnevno etnološko raziskovalno delavnico v Št. Janžu in Bilčovsu v Rožu na avstrijskem Koroškem. Devetindvajset osnovnošolcev iz Slovenije in Avstrije, starih od 13 do 15 let, je pod skupnim naslovom "Vsakdanja kultura v Št. Janžu in Bilčovsu nekoč in danes" raziskovalo sedem tematskih sklopov: Želodec Št. Janža, Bivalno kulturo, Od ovce do volnene niti, Šege ob poljskih delih, Šege in običaji ob rojstvu, Otroške igre in vzgoja otrok in Iz starih družinskih albumov. Mentorstvo posameznih skupin smo prevzele študentke etnologije, diplomirane etnologinje in učiteljice zgodovine. Za koordinacijo dela sta skrbela domačina, v Št. Janžu Ivana Weiss, v Bilčovsu pa Rupert Gasser, ki sta nam pomagala predvsem pri navezavi stikov z domačini. Strokovno pokroviteljstvo projekta pa so organizatorji poverili Etnološkemu oddelku Filozofske fakultete v Ljubljani s prof. dr. Janezom Bogatajem na čelu, ki je tudi pomagal pri pripravih.

Skupine so si delo razdelile in skupaj raziskale duhovno, materialno in socialno kulturo omenjenih krajev. V vsaki skupini so bili poleg učencev iz Slovenije tudi predstavniki slovenske manjšine, ki so osnovnošolcem iz Slovenije omogočili bivanje v njihovih družinah. Na ta način so se mladi iz Slovenije lahko še bolje seznanili z življenjem v vaseh in navezali prijateljske stike z domačini.

Mentorji in učenci iz Slovenije smo se srečali že v Ljubljani pred odhodom na teren in se porazdelili v skupine. Prvi dan po prihodu v Šentjanž smo mentorji učencem podrobneje razložili potek in namen dela in pričeli z delom na terenu, ki je trajalo pet dni. Poleg slikovnega gradiva in ustnih virov, so nekatere skupine uspele zbrati tudi predmete materialne kulture, ki so jih z ostalimi izsledki zadnji dan predstavile domačinom, staršem i drugim udeležencem zaključka delavnice.

*Skupina "Družinski albumi" v sobi bilčovskega prosvetnega društva Bilka
(foto: M. Simončič)*

Središče našega dela je bila stara šola v Št. Janžu, ki se počasi spreminja v nov kulturni in komunikacijski center v Rožu. Poleg najrazličnejših tečajev, otroških kolonij, seminarjev, družabnih srečanj, je tu našla svoj prostor tudi bogata etnološka zbirka predmetov, ki os še v preteklem stoletju imeli pomembno uporabno vrednost. Slovenska prosvetna zveza iz Celovca in šentjaško prosvetno društvo nameravata, v sodelovanju s študenti etnologije, pod strokovnim vodstvom prof. dr. Janeza Bogataja, omenjeno zbirko spremeniti v muzej. Vendar ne v 'mrtev' muzej, temveč v muzej, v katerega bo mogoče vključiti najrazličnejše tečaje in kulturne večere. Eden izmed ciljev etnološke delavnice v Šentjanžu in Bilčovsu je bil zbrati čimveč podatkov o predmetih vključenih v to zbirko.

Občasno smo se udeleženci delavnice srečevali v šoli v Šentjanžu. Za sprotno

urejanje podatkov pa je skupinam, ki smo raziskovale v Bilčovsu, odstopilo svoje društvene prostore bilčovsko prosvetno društvo.

Poleg dela so organizatorji poskrbeli tudi za razvedrilo. Organizirali so izlet na slovensko planinsko kočo na Bleščeči planini, kopanje in kar nekaj prijetnih večerov, kjer smo se udeleženci delavnice srečali tudi v prostem času z domačini.

Zadnji dan smo udeleženci delavnice na zaključni prireditvi pred staro šolo v Št. Janžu domačinom, staršem in drugim udeležencem delavnice na kratko predstavili svoje delo. Pripravili smo tudi razstavo, v katero smo vključili nekatere eksponate iz šentjanške etnološke zbirke, plakate in kratka poročila o izsledkih svojega dela. V bližnji prihodnosti pa bo izšla tudi knjiga z vzporednim slovensko-nemškim besedilom, ki bo vključevala prispevke vseh delovnih skupin etnološke delavnice.

Polona Sketelj

"VSAKDANJA KULTURA V ŠENTJANŽU IN BILČOVSU NEKOČ IN DANES"

Etnološka raziskovalna delavnica v Rožu na Koroškem

Uvod

Etnološka raziskovalna delavnica z naslovom "Vsakdanja kultura v Šentjanžu nekoč in danes" je le ena od dejavnosti v programu "stare šole" v Šentjanžu v Rožu na Koroškem. Slovenska prosvetna zveza iz Celovca je leta 1992 posloplje odkupila z namenom, da le-to postane kulturno-komunikacijski center in znanstveno-raziskovalno središče. V njem je že sedaj poleg prostorov za družabna srečanja domačinov tudi manjša dvorana, v prvem nadstropju je 100m² razstavnih prostorov, podstrešje pa bodo preuredili v večjo dvorano. Že do sedaj so si vaščani lahko ogledali različne glasbene, lutkarske in gledališke prireditve.

Posledica sodelovanja Slovenske prosvetne zveze z Univerzo v Celovcu bo organiziranje tečajev in seminarjev muzejske pedagogike. Namen sodelovanja z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Univerze v Ljubljani je postavitve etnološke tematske razstave o prehrabeni kulturi Rožanov. Program tematske muzejske prezentacije je izdelala skupina študentov četrtega letnika etnologije pri prof.dr. Janezu Bogataju v okviru predmeta etnološka muzeologija. Odločili so se za kontekstualno, komunikacijsko usmerjeno razstavo, ki bo z izbranimi predmeti prikazala zgodovino v prostoru in času ter osvetlila, pojasnila in konkretizirala preteklost. Ob sami razstavi se predvidevajo različne dejavnosti za otroke in odrasle. Gre za zbirko številnih predmetov, ki jih Slovenska prosvetna zveza ni